

Ngô i châu Phi nh m t vài gi t n c m t cho ông Gadhafi

Tác Giả: VOA

Thứ Sáu, 21 Tháng 10 Năm 2011 12:41

Ngô i châu Phi h u h t đ u reo m ng v cái ch t c a ông Gadhafi

Ph n ng đ i v i cái ch t c a nhà c u lãnh đ o Moammar Gadhafi h u h t đ c nén l i trên toàn vùng tỉ u-Sahara, châu Phi. Trong khi l i cai tr c a nhà đ c tài Gadhafi có th không đ c nh đ n nh ng s đ óng góp kinh t c a ông đ i v i l c đ a này ch c ch n s không đ vào quên lãng. Thông tín viên Đông Phi c a Đài VOA Gabe Joselow t ng trình t Nairobi.

Hình: AFP / Ông Gadhafi là nhân t chính trong v c thành lập Liên Hi p Châu Phi

Cái ch t c a m t ng i m t th i tuyên b mình là Vua c a các Vua t i châu Phi đ c đ p ng b ng s th phào nh nh m h n là đầu bu n trên toàn l c đ a.

Ngô i châu Phi nh m t vài gi t n c m t cho ông Gadhafi

Tác Giả: VOA

Thứ Sáu, 21 Tháng 10 Năm 2011 12:41

Trên Twitter và Facebook, ngô i châu Phi h u h t đ u reo m ng v cái ch t c a ông Gadhafi, và đang t h i nhà đ c tài nào c a châu Phi s là ngô i k ti p ch u chung s ph n-v i nh ng ngón tay ch vào T ng th ng Yoweri Museveni c a Uganda và T ng th ng Zimbabwe Robert Mugabe.

Đ u m c th i gian v s vinh quang và suy tàn c a ông Moammar Gadhafi

Ngày 1/9/1969: 27 tu i, Gadhafi lãnh đ o m t cu c đ o chính c a quân đ i l t đ qu c v ng Libya.

Ngày 5/4/1986: Đánh bom kh ng b h p đêm Đ c làm 2 quân nhân M thi t m ng. Hoa K tr đũa b ng các v không kích Libya vì chính ph c a ông Gadhafi b cáo bu c có can đ đ n v đánh bom.

Ngày 21/12/1988: Đánh bom chuy n bay 103 c a Pan Am trên b u tr i Lockerbie, Scotland làm 270 ng i thi t m ng.

Năm 1992: Hoa K và Liên Hi p Qu c ch tài Libya sau khi l n ra b ng ch ng ch t n có liên h v i Libya.

Ngày 5/4/1999: Gadhafi giao n p 2 gi i ch c Libya cho gi i h u trách Scotland đ xét x v v đánh bom Lockerbie. Hoa K và Liên Hi p Qu c ng ng ch tài.

Năm 2003: Gadhafi th a nh n trách nhi m v v t n công và đ ng ý b i th ng cho gia đình các n n nhân h n 2 t đ ola.

Ngày 19/12/2003: Libya h a s lo i b ch ng trình h t nhân và vũ khí h y di t hàng lo t. Hoa K và Libya thi t l p quan h ngo i giao đ y đ .

Ngũ i châu Phi nhũ mũ t vài giũ t nũũ c mũ t cho ông Gadhafi

Tác Giả: VOA

Thứ Sáu, 21 Tháng 10 Năm 2011 12:41

Ngày 20/8/2009: Scotland trũ tũ do cho kũ đánh bom Lockerbie vì lý do nhân đũ o. Các bác sĩ nói rũ ng ông này bũ ung thũ giai đũ n cuũ i và chũ còn vài tháng đũ sũ ng. Đũũ ng sũ đã ngũ i tù tám năm trong tũ ng cũ ng tũ i thiũ u 27 năm tù giam. Ông này đã trũ vũ Libya và hiũ n vũ n còn sũ ng.

Tháng 2/2011: Nhiũ u ngày biũ u tình đòi dân chũ đã đũ n đũ n viũ c ngũũ i biũ u tình chiũ m đũũ c nhiũ u nũ i ũ nũũ c này.

Ngày 23/8/2011: Các chiũ n binh cũ a Hũ i đũ ng chuyũ n tiũ p Quũ c gia đũ i lũ p chiũ m đũũ c tũ ng hành dinh cũ a ông Moammar Gadhafi ũ Tripoli.

Ngày 20/10/2011: Các giũ i chũ c NTC cho hay các chiũ n binh cũ a chính phũ lâm thũ i đã giũ t chũ t ông Moammar Gadhafi.

Bà Mary Ene, mũ t nhân viên xã hũ i ngũũ i Nigeria nói cái chũ t cũ a ông Gadhafi là mũ t ví đũ không may cho nhũ ng nhà lãnh đũ o châu Phi muũ n nũ m quyũ n vĩnh viũ n.

Bà Ene nói: “Đây là mũ t bài hũ c cho các nhà lãnh đũ o chúng ta tũ i phũ n đũ t này cũ a thũ giũ i biũ t rũ ng quyũ n hành thuũ c vũ Thũũ ng Đũ và Thũũ ng Đũ có thũ tũũ c bũ quyũ n hành cũ a bũ t cũ ai, vào bũ t cũ lúc nào.

Đây là lúc các nhà lãnh đũ o cũ a chúng ta nhìn lũ i viũ c hũ cũ cũ thũu tóm tũ t cũ mũ i thũ cũ a công, bũ vào túi riêng cũ a hũ và cho gia đĩnh hũ .”

Đũ ng cũ m quyũ n ZANU-PF cũ a Zimbabwe là đũ ng duy nhũ t bày tũ đũ i lũ i chia buũ n cho Gadhafi. Thành viên Quũ c hũ i phũ trách kũ luũ t cũ a đũ ng nói vũ i Đài VOA là cái chũ t cũ a ông Gadhafi thũ t thũ m và Liên Hiũ p Châu Phi lũ ra nên làm nhiũ u hũ n nũ a đũ ngũn chũ n.

Ngân hàng châu Phi nhận một vài gói tài trợ mới cho ông Gadhafi

Tác Giả: VOA

Thứ Sáu, 21 Tháng 10 Năm 2011 12:41

Phát ngôn viên chính phủ Uganda Fred Opolot cũng có một ít lời ca ngợi người đã đưa tiền vào châu Phi.

Ông Opolot nói: “Ông Gadhafi sẽ đóng góp tài trợ cho Uganda như là một người bạn của toàn châu Phi đã đóng góp nhiều cho công việc của Liên Hiệp Quốc. Tuy nhiên riêng rẽ, ông cũng đóng góp nhiều vào đưa tiền trực tiếp của nước ngoài và đừng quên, ông là một người bạn quan trọng cho việc đoàn kết châu Phi, và trong khuôn khổ đó ông Gadhafi sẽ đóng góp tài trợ.”

Chính phủ Gadhafi có mối quan hệ mật thiết với Uganda, và đã đưa tiền 375 triệu đô la vào những dự án khác nhau tại nước này qua các quan chức của Libya.

Đưa nhiều vốn nhân kinh tế của ông Gadhafi đổ về trên toàn Đông Phi.

Những khách sạn cao tầng do Libya tài trợ đang sừng sững tại Khartoum, thủ đô Sudan, và được gọi là trung tâm của Gadhafi do hình dáng đặc biệt của nó. Những khách sạn sang trọng khác của Libya cũng mọc lên cao tại Kenya và Rwanda.

Libya cũng là một trong những nước đóng góp lớn nhất cho Ngân hàng Phát triển châu Phi.

Ông Peter Pham, giám đốc Trung tâm Châu Phi tại Hội đồng Đông Tây Dân chúng ở Washington nói với Đài VOA vào tháng 8 năm nay là việc sắp đặt của chính phủ Gadhafi, di sản đưa tiền của Gadhafi có phần chắc chắn sẽ thành công mỹ mãn.

Ông Pham nói: “Hiện nay Libya cần tiền tiêu cho quốc gia, Libya cần những nguồn lực cho tái thiết, không những vì những thiệt hại trong chiến tranh, những cũng còn vì thiêu hủy đưa tiền tại Libya, bỏ quên lãng trong gần 42 năm Gadhafi cầm quyền. Tôi nghĩ nhiều hơn khoản tiền cần phải trả lại Libya, do đó có lẽ nhiều tài sản trong số này sẽ bị bỏ đi.”

Ông Pham nói thêm là có phần chắc lãnh đạo mới tại Libya sẽ không đưa tiền vào châu Phi.

Ngô i châu Phi nh m t vài gi t n c m t cho ông Gadhafi

Tác Giả: VOA

Thứ Sáu, 21 Tháng 10 Năm 2011 12:41

Ông nói: “S có nhi u oán h n đ i v i các n c châu Phi vì th nh t quá nhi u ti n đã chi ra t i đây và th hai là vì Liên Hi p Châu Phi và nhi u nhà lãnh đ o châu Phi, v i m t ít ngo i l , đ ng v phía ông Gadhafi thay vì đ ng v phía nhân dân Libya.”

Ông Gadhafi là nhân t chính trong vi c thành l p Liên Hi p Châu Phi, và t ch c qu c t này đã ch m ch p trong vi c ch p nh n H i đ ng Chuy n ti p Qu c gia Libya nh là m t chính ph chính đ a Libya.

Ti p theo tin v cái ch t c a ông Gadhafi, Liên Hi p Châu Phi h y b vi c đình ch t cách thành viên c a Libya, cho phép chính ph m i đ i n th ch c a chính ph cũ.

Liên hi p châu Phi chính th c công nh n tân chính ph Libya vào tháng 9 năm nay, và tr ng qu c k m i c a n c này lên trong tháng qua.